

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te REET

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 10546

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Dirk COECK

Adres Rozenlaan 44 - 2840 REET

Telefoon 03-888.35.56

Fax 03-888.55.03

E-mail info@sjr.be

Website www.sjr.be

Bestuur van de instelling VZW Koba Zuidkant

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap RUPEL

Adres Rozenlaan 44 - 2840 REET

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-04-2017, 25-04-2017, 26-04-2017, 27-04-2017, 28-04-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 22-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Frans DE BIE

Teamleden Guido AERTS

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                    | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                              | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                        | 8  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                                                   | 8  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                          | 8  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                         | 9  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                         | 9  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                     | 9  |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie .....                                              | 9  |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming .....                                                  | 9  |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie .....        | 9  |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde .....                                                           | 13 |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming .....                                                   | 16 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?..... | 19 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....                                | 19 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                        | 20 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                     | 22 |
| 4.1 Deskundigheidsbevordering .....                                                               | 22 |
| 4.2 Leerbegeleiding.....                                                                          | 24 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                             | 28 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                         | 32 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                | 32 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                           | 33 |
| 6.3 Wat moet de school verbeteren? .....                                                          | 34 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                               | 35 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....                                                 | 35 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool Sint-Jozef te Reet. Zij ligt in een landelijke omgeving tussen de A12 en de E19 en tussen Boom en Antwerpen. Zij bestaat uit de hoofdvestigingsplaats in de Rozenlaan en een tweeklassige vestigingsplaats in de Lindenboslaan. De meeste leerlingen komen uit een sociaaleconomisch sterke context. Een kleine minderheid komt uit niet-Nederlandstalige gezinnen. De directeur is al geruime tijd in functie. De nieuwe zorgcoördinator is tegelijk beleidsondersteuner. De teamleden komen uit de ruime schoolomgeving. Recent kreeg deze school een nieuw schoolbestuur. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde en muzische vorming de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De kleuteronderwijzers streven in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen bij de kleuters na. Zij scheppen een krachtige onderwijs- en leeromgeving waarbinnen de kleuters kunnen exploreren en experimenteren, en spelenderwijs wiskundige inzichten kunnen opdoen en zich creatief kunnen uiten. Kleuters krijgen kansen om met getallen, ruimte en meten om te gaan. De kleuteronderwijzers respecteren het muzisch proces, waarbij de kleuters vanuit impressies via beschouwen komen tot een persoonlijke expressie van gedachten en gevoelens. De kleuteronderwijzers vangen hiaten in het materiaalenaanbod op met eigen middelen. Groeikansen zijn er om het onderwijsaanbod nog consequenter af te stemmen op en te evalueren vanuit de leerplandoelen.

In de lagere afdeling voldoet het leergebied wiskunde aan de maatschappelijke verwachtingen en bereiken de onderwijzers met hun leerlingen de eindtermen voor dit leergebied. Het wiskundeaanbod is rijk, gevarieerd en verticaal samenhangend. De onderwijzers geven levensecht onderwijs. Ook zij spannen zich in om hiaten in het materiaalenaanbod met eigen middelen op te vangen. De leerlingen zijn betrokken en bereiken goede resultaten. In enkele klassen is de onderwijsstijl te sturend. Afspraken over onder meer de leerlijn klokkelezen en de referentiematen zijn nodig. Het leergebied muzische vorming voldoet in de lagere afdeling echter niet aan de maatschappelijke verwachtingen. Het onderwijsaanbod is onvolledig, onevenwichtig, onsamenhangend en niet doelgericht. Ook de evaluatie van en rapportering over muzische vorming staan niet op punt. Enkele cruciale muzische materialen ontbreken. Toch valt op dat heel wat teamleden over muzische kwaliteiten beschikken. Het fundament voor een inhaalbeweging ligt er dus al.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de deskundigheidsbevordering een aantal sterke kenmerken heeft en enkele groeidomeinen. Het schoolteam dient over een goedgekeurd nascholingsplan te beschikken. Opvallend sterk zijn de volgehouden inspanningen van enkele teamleden om zich met individuele nascholing te vervolmaken, zowel in het zorgteam als bij de klasleerkrachten. Anderzijds valt op dat een aantal teamleden weinig of zelden individuele nascholing volgt. De pedagogische studiedagen staan in het teken van de schoolprioriteiten. De schoolleiding en het schoolteam laten zich ondersteunen door de pedagogische begeleidingsdienst en door externe experts. Leren van en met elkaar is nog geen vanzelfsprekendheid. Er liggen tal van kansen om de aanwezige expertise complementair in te zetten. Grootste valkuil voor dit team is de moeite die het heeft om te borgen wat het leerde. Bepaalde teamkenmerken zijn hier mee verantwoordelijk voor. De leerbegeleiding zit mede door de samenstelling van een nieuw zorgteam onder leiding van een nieuwe zorgcoördinator in een stroomversnelling. Het zorgteam demonstreert dynamiek en betrokkenheid. De eerste resultaten van zijn inspanningen geven aan dat het zorgbeleid gaandeweg effectiever en efficiënter wordt. Het zorgoverleg groeit en de samenwerking met ouders en leerlingen is waardevol. Zij worden als 'stakeholder' actief bij de leerbegeleiding betrokken. Grootste aandachtspunt in de leerbegeleiding zijn echter de eerstelijnszorg en de binnenklasdifferentiatie van de klasleerkracht. De kwaliteit ervan is leerkrachtafhankelijk.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de school geleid wordt door een joviale en menselijke directeur, die al geruime tijd in dienst is, ondersteund door een beleidsondersteuner. Groeikansen zijn er bij het uitoefenen van gerichte druk en de opvolging en coaching van teamleden, teneinde de vooropgestelde doelen te behalen en de resultaten te verankeren in de schoolorganisatie. De visieontwikkeling in functie van zorg is systematisch en sterk uitgebouwd. Deze in functie van muzische vorming is in de lagere afdeling is aan een opfrissing toe. Personeelsvergaderingen kunnen nog efficiënter en doelgerichter. Belangrijke uitdaging voor het schoolteam is de optimalisering van de interne kwaliteitszorg en het outputbeleid.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat nog enkele aspecten ervan niet conform de regelgeving zijn. De belangrijkste tekorten hebben te maken met het overlegorgaan in functie van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de sanitaire installaties. In het recent opgerichte en schooloverstijgende comité preventie en bescherming op het werk zijn teamleden uit verschillende scholen opgenomen, uit deze school is echter geen afgevaardigde opgenomen. De toiletten voor volwassenen zijn ondergebracht in de sanitaire ruimte van de leerlingen. Toiletten voor volwassenen en kinderen dienen gescheiden te zijn. Ook moeten de mannen en vrouwen over gescheiden toiletten kunnen beschikken. Momenteel gebruiken zij éénzelfde toilet. Daarnaast zijn nog enkele kleine knelpunten in orde te brengen.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert met uitzondering voor de onderwijstijd in de vestigingsplaats Lindenbos.

Voor wat de overige regelgeving betreft dienen nog enkele aspecten op punt gesteld te worden. Het schoolreglement is niet volledig op gebied van de geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap, de minder scherpe maximumfactuur, en de inhoud van de attesten basisonderwijs (voor leerlingen die niet het getuigschrift behaalden). De leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar zijn niet geïnformeerd over de mogelijkheid om een leerlingenraad op te richten.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor wat betreft de erkenningsvoorwaarden in functie van de onderwijsdoelstellingen voor wiskundige initiatie en muzische vorming in de kleuterafdeling. Zij formuleert een gunstig advies beperkt in de tijd voor de wat betreft de erkenningsvoorwaarden in functie van de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming in de lagere afdeling en voor de erkenningsvoorwaarden betreffende de regelgeving. Zij formuleert een gunstig advies in functie van de overige erkenningsvoorwaarden en een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Binnen het team van de kleuterafdeling is het draagvlak voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten op de ingeslagen weg. De kleuteronderwijzers kunnen zelf verder de onderwijskwaliteit bijsturen en verbeteren of borgen. Ze kunnen zich hierbij laten inspireren door de aanbevelingen in dit verslag. Het team van de lagere afdeling moet investeren in de leerplankennis met het oog op een functionele toepassing van het leerplan van het leergebied muzische vorming. Het uiteindelijke doel moet zijn dat de leerlingen de eindtermen van alle domeinen van muzische vorming bereiken.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

- wiskundige initiatie
- muzische vorming

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

- wiskunde
- muzische vorming

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Personeel - Professionalisering**

- Deskundigheidsbevordering

#### **Onderwijs - Begeleiding**

- Leerbegeleiding



### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

##### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

###### Voldoet

De kleuteronderwijzers streven met hun de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is in toenemende mate volledig, evenwichtig, samenhangend en doelgericht. De verschillende domeinen krijgen geïntegreerd de nodige aandacht. De kleuters krijgen tal van kansen om spelend, explorerend en experimenterend wiskundige inzichten te verwerven. De kleuteronderwijzers hebben met permanente en specifieke observaties zicht op de evolutie van de kleuters. Vanuit hun expertise begeleiden zij de kleuters actief, en differentiëren zij waar nodig.

##### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

###### Voldoet

De kleuteronderwijzers streven met hun kleuters de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is in toenemende mate volledig, evenwichtig, samenhangend en doelgericht. De domeinen beeld, drama, muziek, beweging en muzisch taalgebruik komen in samenhang aan bod, vanuit de expertise van de kleuteronderwijzers. Zij zorgen ervoor dat de kleuters hun impressies, gevoelens en ideeën creatief kunnen verwerken. De getoonde leerlingengerelateerde tonen dit overvloedig aan. De kleuteronderwijzers kaderen hun activiteiten in levensechte en stimulerende contexten.

##### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

|                                  |                                                                                   |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De kleuteronderwijzers baseren hun onderwijsaanbod voornamelijk op een            |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | koepelgebonden referentiekader. Zij gaven een waardevolle aanzet om hier ook      |
| <i>Referentiekader</i>           | de leerplandoelen voor vooral wiskundige initiatie en in mindere mate             |
| <i>Planning</i>                  | muzische vorming aan te koppelen, waardoor het onderwijsaanbod voldoende          |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | doelgericht, evenwichtig en volledig is en er een sterke horizontale en verticale |
| <i>Samenhang</i>                 | samenhang tot stand komt. Het is geïntegreerd en gebaseerd op levensechte en      |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | herkenbare contexten. Het zorgteam ondersteunde de kleuteronderwijzers bij        |
| <i>Actief leren</i>              | de opstelling van een leerlijn wiskundige initiatie. Voor muzische vorming is     |
|                                  | deze oefening nog niet gemaakt. De bewaking van het onderwijsaanbod is nog        |
|                                  | verschillend van kleuteronderwijzer tot kleuteronderwijzer. Het team van de       |
|                                  | kleuterafdeling kan nog groeien door nog uitdrukkelijker uit te gaan van de       |
|                                  | leerplandoelen en door het aanbod ervan nauwgezet en consequent te                |
|                                  | bewaken, dit om hiaten of overlappingsen te vermijden.                            |

Momenteel vertrekken de kleuteronderwijzers bij de opbouw van de belangstellingscentra nog niet vanuit een gradueel opgebouwde set wiskundige en schooltaalbegrippen.

Omdat de klassen combinatiegroepen van twee leeftijden zijn, voorzien de meeste kleuteronderwijzers leeftijdsgedifferentieerde activiteiten. Sommige kleuteronderwijzers vermelden de differentiatiemomenten expliciet in de planningsdocumenten, anderen voeren deze spontaan vanuit de ervaring uit.

De kleuteronderwijzers werken thematisch en bepalen per thema een reeks dominante doelen. Zij spreken de kleuters aan op hun mogelijkheden om probleemoplossend te denken. De kleuteronderwijzers scheppen een krachtige onderwijs- en leeromgeving. Zij gaan in open dialoog met de kleuters, en stimuleren hen om na te denken en in onderling overleg problemen aan te pakken. Het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters zijn hoog, mede omdat de kleuteronderwijzers een veilig en constructief klasklimaat garanderen. De voorbereiding van de lessen is degelijk. De kleuteronderwijzers maken zelf heel wat nuttige speelleermaterialen aan. Zij werkten aan de opbouw van hoekenfiches voor enkele cruciale hoeken in de klas. Per belangstellingscentrum verrijken de kleuteronderwijzers enkele hoeken met gevarieerde materialen. De belangstellingscentra zijn kindvriendelijk. Zij volgen deels de jaarkring, maar behandelen ook speelse thema's en thema's die bij de kleuters leven.

Met een krachtige initiatie in het contractwerk, keuzeborden, stappenplannen en constructieschema's krijgen de kleuters tal van kansen om hun zelfsturing en zelfredzaamheid te ontwikkelen. De kleuteronderwijzers maakten afspraken over de kalenders en de pictogrammen. De kalenders kennen een graduele opbouw van eenvoudig en kleurrijk naar monotoon en complex, maar qua vormgeving zijn er onderlinge verschillen. De tijd stellen de kleuteronderwijzers enkel lineair voor. Cyclische tijdsdaders komen niet in het klasbeeld voor. In alle klassen zijn zandtafels beschikbaar, die intensief door de kleuters gebruikt worden. Vanwege plaatsgebrek staan deze meestal in de nabijgelegen gang. De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor getalbeelden. Sommige getalbeelden zijn nog niet optimaal afgestemd op die in de lagere afdeling. De kleuteronderwijzers zorgen voor een gradueel opgebouwd puzzelaanbod en bewaken de ontwikkeling van de puzzelvaardigheden, die ze visueel voorstellen. De mate waarin de kleuteronderwijzers groeimeters gebruiken, is leerkrachtafhankelijk. Winkels kunnen nog aan kracht winnen door bijvoorbeeld prijzen met getallen en getalbeelden aan te geven, boodschappenlijstjes mogelijk te maken en door voldoende levensecht speelgeld, weegschalen en telefoons met telefoonnummers te voorzien. Meetacts komen vooral tijdens de klassikale activiteiten aan bod, en nog relatief weinig in de keuzehoeken.

Hoewel de geïntegreerde aanpak voor een natuurlijk evenwicht tussen de domeinen van muzische vorming zorgt, krijgt het domein beeld een in verhouding te grote aandacht. De beeldwerkjes van de kleuters getuigen meestal van creativiteit en authenticiteit. Kleuteronderwijzers bieden zowel twee- als driedimensionale beeldactiviteiten aan. Zij zingen veel en goed met de kleuters, zowel in functie van het belangstellingscentrum als bij overgangen en opruimmomenten. Sommige kleuteronderwijzers maken zelfs gebruik van kleuterpartituren. Kleuters kunnen vooral experimenteren op ritme-instrumenten. Klankinstrumenten worden echter bijna nooit ingeschakeld. Sommige kleuteronderwijzers bespelen zelf een snaarinstrument, waardoor zij zichzelf bij de samenzang kunnen begeleiden. Per thema voorzien de kleuteronderwijzers verkleedkleden en attributen waar de kleuters dankbaar gebruik van maken. Sommige kleuteronderwijzers specialiseerden zich in poppenspel. Alle kleuteronderwijzers gebruiken een klaspop. Geregeld kunnen de kleuters naar poppenspel kijken, en zij krijgen eveneens kansen om zelf poppenspel te spelen. De poppenhoek bevat gevarieerde poppen, die echter vaak ongekleed door het poppenleven gaan. Bij het voorlezen en vertellen mogen de kleuters uitbeelden wat ze horen. De meeste kleuteronderwijzers verstaan de kunst om de bewegingsexpressie bij de kleuters spontaan op gang te brengen. De kleuters kunnen exploreren en experimenteren. Vanuit een sterke impressie komen zij tot beschouwen en creëren. De invulling die de kleuteronderwijzers aan het aspect 'beschouwen' geven, is leerkrachtafhankelijk. Sommigen beperken beschouwen tot het zintuiglijk waarnemen van de realiteit.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**  
*Onderwijstijd*  
*Klasmanagement*

De kleuteronderwijzers laten hun kleuters opvallend vaak deelnemen aan culturele voorstellingen in en buiten de school, tot wel vijf per schooljaar.

De aanwending van de onderwijstijd verloopt niet optimaal. Drank- en koekmomenten, toiletbezoek en het afronden van de lesdag nemen naar verhouding veel tijd in beslag, zeker naarmate de kleuters ouder en zelfstandiger worden. Sommige middagspeeltijden zijn zo ingeroosterd dat van echte lestijd nadien weinig sprake kan zijn. Ook de verplaatsingen tussen de speelplaats en de klas duren relatief lang, ook omdat deze overgangen redelijk rumoerig verlopen.

De kleuteronderwijzers gebruiken de klaswanden en de gangen om kleuterwerkjes te exposeren.

De teamleden geven aan dat zij 'rust' in de klas belangrijk vinden. Het team beschikt zelfs over een specialist die relaxerende oefeningen met de kleuters doet. De onderwijsinspectie stelt vast dat de activiteiten buiten de klas voor enige drukte zorgen. Zo zijn de meeste kleuters bij de wandeling naar hun klas nog druk bezig met speelplaatsactiviteiten en duurt het een tijd voor ze zich weer op de klasactiviteit kunnen richten. Een deel van de 'onrust' kan hiervan een gevolg zijn.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*  
*Leermiddelen*

Het materialenaanbod staat niet op punt. Heel wat essentiële materialen zijn niet of in onvoldoende mate beschikbaar, zowel voor wiskundige initiatie als voor muzische vorming. Sommige materialen zijn afgeleefd en dringend aan vervanging toe. Voor wiskundige initiatie is het permanente aanbod van meetmaterialen zoals weegschalen en zandlopers beperkt, voor muzische vorming ontbreken klankinstrumenten, grote spiegels in functie van drama, verkleedkleden die netjes gepresenteerd worden en gevarieerde media-apparaten die door de kleuters mogen bediend worden, zoals fototoestellen, filmmapparaten en klankopnametoestellen.

De kleuteronderwijzers ontwikkelden noodgedwongen de reflex om zelf en vaak met eigen middelen voor aanvullende materialen te zorgen. Zeker bij media-apparaten is het risico op beschadiging van eigen toestellen reëel.

Computers zijn er wel, maar tot grote frustratie van de kleuteronderwijzers zijn deze onvoldoende betrouwbaar, of is de internetverbinding onstabiel. ICT is in deze school een ernstig knelpunt. Hierdoor worden de kleuters kansen ontnomen om zich met computers vertrouwd te maken. Als de computers werken, gebruiken de kleuteronderwijzers deze om de kleuters actief te laten werken in functie van onder meer wiskundige initiatie en muzische vorming.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De kleuteronderwijzers screenen de kleuters op geregelde tijdstippen met een instrument op basis van het koepelgebonden referentiekader. Daarnaast zorgen zij voor specifieke observaties over concrete geselecteerde vaardigheden. Hierdoor en mede vanuit hun expertise hebben de kleuteronderwijzers een goed beeld van de sterktes en zwaktes van hun kleuters. De evaluatie en observatie in functie van de leerplandoelen kan nog aan kracht winnen. Met een genormeerde schoolrijpheidstest houden zij de vinger aan de pols, vooral om bevestiging te zoeken voor de eigen indrukken en ervaringen.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De meeste kleuteronderwijzers verzorgen de binnenklasdifferentiatie vanuit hun grote expertise en ervaring. De meeste kleuteronderwijzers spelen geregeld mee met groepjes kleuters, en zijn zodoende in staat om hen de nodige zorg te verlenen. De samenwerking tussen de klasleerkracht en de zorgleerkracht evolueert positief. Toch hebben enkele kleuteronderwijzers nog enige moeite om in de eigen klas samen te werken met zorgleerkrachten bij vormen van co-teaching. De zorgleerkrachten werken er grotendeels klasextern.

De zogenaamde 'klasbabbels' tussen de klasleerkracht en de zorgleerkracht zijn krachtige overlegmomenten waarbij alle kleuters diepgaand besproken worden. De kleuteronderwijzers krijgen een accuraat beeld van de sterktes en zwaktes van de kleuters. Het kindvolgsysteem van de kleuterafdeling onderstreept de inspanningen die de klas- en zorgleerkrachten onder impuls van de zorgcoördinator leverden om op basis van relevante evaluatie- en observatiegegevens de leerbegeleiding van de kleuters optimaal vorm te geven. Zij betrekken ouders én kleuters actief bij het zorgtraject.

**Inbreuk(en) op regelgeving** In vestigingsplaats Lindenboslaan organiseert de school geen volle 28 lestijden van 50 minuten. Decreet Basisonderwijs art. 28 § 1.

### 3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

#### Voldoet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor wiskunde met hun leerlingen in voldoende mate. Het onderwijsaanbod voor wiskunde is voldoende volledig, evenwichtig, doelgericht en samenhangend. De leerlingen krijgen kansen om in levensechte en herkenbare contexten wiskundige inzichten op te doen. De onderwijzers doen hun uiterste best om het materialenaanbod aan te vullen en af te stemmen op de noden van de leerlingen. De evaluatie bestrijkt alle domeinen van het leergebied, en het rapport is sober maar duidelijk.

|                                  |                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Dit schoolteam hecht belang aan een degelijke cognitieve ontwikkeling. Dit      |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | vertaalt zich naar de aandacht voor onder meer het leergebied wiskunde. De      |
| <i>Referentiekader</i>           | onderwijzers zorgen voor een evenwichtig, volledig en doelgericht               |
| <i>Planning</i>                  | onderwijsaanbod, en het leerplan is hierbij het referentiekader.                |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   |                                                                                 |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                 |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | Momenteel beproeft het eerste leerjaar een nieuw onderwijsleerpakket, terwijl   |
| <i>Actief leren</i>              | de andere klassen een ander ouder onderwijsleerpakket gebruiken. De meeste      |
|                                  | onderwijzers hebben hier zelf al heel wat aanpassingen aan aangebracht, vooral  |
|                                  | omdat zij vinden dat in het onderwijsleerpakket te grote sprongen gemaakt       |
|                                  | worden. Ook de meeste toetsen zijn herwerkt, wel met behoud van de              |
|                                  | vooropgestelde doelen. De werkwijze garandeert een voldoende verticale          |
|                                  | samenhang tussen de opeenvolgende leerjaren.                                    |
|                                  |                                                                                 |
|                                  | Naar aanleiding van recent vastgestelde knelpunten besliste het team van de     |
|                                  | lagere afdeling om afspraken te maken over cijferen en hoofdrekenen. De         |
|                                  | onderwijzers stelden hierover leerlijnen op. De eerste positieve effecten ervan |
|                                  | zijn nu al merkbaar.                                                            |
|                                  |                                                                                 |
|                                  | De leerlingen krijgen kansen om in samenspraak problemen op hun niveau te       |
|                                  | leren oplossen. De onderwijzers zorgen voor levensechte en herkenbare           |
|                                  | contexten. De leerlingen krijgen voldoende mogelijkheden om actief te           |
|                                  | schatten en te meten. De onderwijzers maakten nog geen afspraken over het       |
|                                  | klokkezen of de referentiematen.                                                |
|                                  | De onderwijzers maken relatief weinig gebruik van getallenassen, terwijl deze   |
|                                  | voorstellingswijze expliciet is opgenomen in het deelleerplan getallen en in de |
|                                  | eindtermen.                                                                     |

De inspanningen die de kleuterafdeling leverde om de kleuters zelfgestuurd aan de slag te laten gaan met bijvoorbeeld contractwerk worden niet consequent doorgetrokken naar de lagere afdeling. De onderwijzers maakten geen afspraken over doel, vorm en inhoud van contractwerk, waardoor deze werkvorm langzaam aan verwaterde. Sommige onderwijzers schakelden over naar werkwinkels met magjes en moetjes op maat van de leerlingen. Hierbij stemmen de onderwijzers de remediëring af op de mogelijkheden van de leerlingen. In enkele klassen voorzien de onderwijzers bij de zelfstandige werkvormen geen gedifferentieerde taken.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**

De onderwijzers voorzien voldoende onderwijstijd om de doelen voor wiskunde te kunnen bereiken.

Sommige onderwijzers geven sturend en frontaal les. Instructies nemen dan veel tijd in beslag. In enkele klassen is de pedagogische echo storend.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*  
*Leermiddelen*

Belangrijk aandachtspunt is het ontoereikende materialenaanbod, ook voor wiskunde. Dat is momenteel zeker niet afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De onderwijzers proberen dit zo goed en zo kwaad mogelijk op te vangen door materialen van thuis mee te brengen, met eigen middelen materialen aan te kopen of zelf te maken. Meetmaterialen eigendom van de school zijn er in beperkte mate. Weegschalen in gevarieerde vormen, gevarieerde soorten lengtemeters, thermometers en chronometers zijn in onvoldoende mate beschikbaar. Maatbekers zijn wel beschikbaar. De klokken in de klassen zijn analoge klokken. Digitale klokken ontbreken in de meeste klassen. De individuele oefenklokken hebben geen geïntegreerde wijzers. Breukenmaterialen en materialen in functie van meetkunde zijn beperkt. Er zijn geen afspraken over het gebruik en de voorstelling van referentiematen, waardoor de graduele opbouw ervan niet gegarandeerd kan worden.

De wel aanwezige materialen zijn verspreid over de klassen, en door het ontbreken van een inventaris hebben de onderwijzers geen zicht op het bestaan of de beschikbaarheid ervan. De visuele ondersteuning voor wiskunde aan de klaswanden vertoont grote onderlinge verschillen: in sommige klassen is die rijk, in andere praktisch onbestaande. Slechts in enkele klassen valt de aandacht voor het gebruik van strategieën in functie van probleemoplossend denken op.

In enkele klassen ontbreken de bij die leeftijd horende tijds-kaders of worden de tijdslijnen weinig dynamisch gebruikt. De voorstellingen van de tijd zijn in hoofdzaak lineair. De onderwijzers gebruiken amper cyclische voorstellingswijzen. In enkele klassen beschikt de beamer van het elektronisch bord over te weinig lichtsterkte, zodat de leerlingen de teksten met moeite kunnen lezen. Sommige gekopieerde werkbladen zijn van bedenkelijke kwaliteit, wat de leesbaarheid niet ten goede komt.

Sterk punt is de inspanning die de onderwijzers van de eerste graad leveren om de tijds-kaders van de kleuterafdeling naadloos te laten aansluiten op die van hun klas.

Computergebruik in functie van wiskunde is door de vele technische problemen met het computerpark beperkt. Dit frustreert zowel de onderwijzers als de leerlingen. Als de computers wel werken, kunnen de leerlingen inoefenprogramma's voor wiskunde gebruiken.

**Materieel beheer**  
**Infrastructuur**

Enkele klassen zijn klein behuist, één klas in het bijzonder.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De toetsen van de onderwijsleerpakketten en de eigen toetsen wijzen uit dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken. Ook uit het secundair onderwijs krijgt de school positieve feedback. De testen van het leerlingvolgsysteem vertonen merkwaardige sprongen. Zo valt op dat de resultaten in de derde graad verhoudingsgewijs lager liggen dan in de tweede graad. De oudste leerjaren nemen deel aan eigen examens. Het nut ervan wordt door enkele onderwijzers in twijfel getrokken, zeker omdat zij voor heel wat stress bij leerlingen, ouders en onderwijzers zorgen en heel wat tijd in beslag nemen.

De oudste leerlingen nemen nog niet deel aan genormeerde eindtoetsen wiskunde van de eigen koepel. Hierdoor zijn de onderwijzers niet in staat om hun resultaten te vergelijken met die van vergelijkbare scholen, om zodoende te verankeren wat goed gaat en waar nodig bij te sturen.

**Evaluatie**  
**Rapporteringspraktijk**

De rapportering over wiskunde is sober maar duidelijk. De verbale feedback is bij de meeste onderwijzers beperkt. Wanneer leerlingen van aangepaste maatregelen genieten, vermelden de onderwijzers dit wel op het rapport en op de toets zelf.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De eerstelijnszorg en de binnenklasdifferentiatie zijn niet in elke klas even sterk uitgebouwd. Sommige onderwijzers gebruiken relatief weinig differentiatievormen.

De zorgleerkrachten spannen zich in om de klassen bij de leerbegeleiding te ondersteunen. De meeste zorg van de zorgleerkracht vindt buiten de klas plaats. Vormen van co- of team teaching zijn nog niet echt ingeburgerd.

De mate waarin de onderwijzers een foutenanalyse maken bij de toetsen van de leerlingen is leerkrachtafhankelijk. Hierdoor is de kwaliteit van de remediërvorstellen wisselend.

Opvallend sterk is de zorg voor de sterke leerlingen. De klasleerkracht en de zorgleerkracht garanderen een rijk aanbod van uitdagende opdrachten die deze leerlingen zelfstandig kunnen verwerken.

Sommige leerlingen die zich op de B-richting voorbereiden, krijgen zorgvuldig opgebouwde curriculumdifferentiatie. Hierbij volgen zij onder meer voor wiskunde een aangepast leertraject.

De teamleden zorgen ook voor gepaste maatregelen voor leerlingen die dat nodig hebben, zoals de onthoudbladen en -boekjes.



### 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

#### Voldoet niet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor muzische vorming met hun leerlingen in onvoldoende mate. De visie spoort in de praktijk niet met die van het leerplan. Het onderwijsaanbod is onvoldoende volledig, evenwichtig, doelgericht en samenhangend. De onderwijstijd is in een aantal klassen ontoereikend. Het materialenaanbod is niet afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De evaluatie en de rapportering zijn niet breed genoeg en onvoldoende doelgericht.

|                                  |                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De onderwijzers hebben enig zicht op de uitgangspunten van het leerplan en de   |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | kerngedachten van de eindtermen, maar brengen die weinig in de praktijk.        |
| <i>Referentiekader</i>           |                                                                                 |
| <i>Planning</i>                  | Muzische vorming is momenteel een leergebied met weinig status, hoewel het      |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | team enkele jaren geleden intensief samenwerkte met een                         |
| <i>Samenhang</i>                 | kunstacademie om de vergeten domeinen onder de aandacht te brengen.             |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | Onderwijzers volgden les in de kunstacademie of werkten in de eigen klas        |
| <i>Actief leren</i>              | samen met teamleden van de kunstacademie. De meeste verworvenheden van          |
|                                  | dit leertraject zijn spijtig genoeg verwaterd. Ook de eerder opgestarte crea-   |
|                                  | ateliers werden afgevoerd. Door de grote persoonlijke vrijheid, het ontbreken   |
|                                  | van duidelijke afspraken en de beperkte opvolging doet ieder teamlid            |
|                                  | uiteindelijk zijn of haar zin. Bij de observatie van de lessen muzische vorming |
|                                  | valt op dat heel wat onderwijzers over muzische kwaliteiten en inzichten        |
|                                  | beschikken, die echter nog in onvoldoende mate complementair aangewend          |
|                                  | worden binnen het eigen team. Sommige onderwijzers laten zich afremmen          |
|                                  | door een aantal collega's dat weerstand biedt of vasthoudt aan gedateerde       |
|                                  | inzichten en praktijken. Wel viel tijdens de observaties op dat zowel de        |
|                                  | onderwijzers als de leerlingen genoten van de muzische activiteiten. Zij        |
|                                  | demonstreerden een hoge betrokkenheid. De onderwijzers hanteerden               |
|                                  | gevarieerde werk- en groepeeringsvormen.                                        |

Het onderwijsaanbod is niet doelgericht. Het leerplan fungeert slechts in beperkte mate als referentiekader. In de meeste planningsdocumenten leggen weinig onderwijzers concrete linken naar het leerplan. In de meeste klassen ontbreken jaarplannen. Het onderwijsaanbod is onvolledig. De onderwijzers bewaken het niet, waardoor zij niet in staat zijn om eventuele hiaten te detecteren. Het onderwijsaanbod is onevenwichtig. Het domein beeld gaat met een buitensporig groot aandeel van de onderwijstijd aan de haal. Muziek – in de meeste klassen beperkt tot af en toe liederen zingen – moet het met heel wat minder aandacht stellen. Teamleden merken terecht op dat er in hun school weinig gezongen wordt. Af en toe gebruiken de onderwijzers ritme-instrumenten, maar klankinstrumenten zijn niet beschikbaar en worden dan ook niet ingeschakeld. De domeinen drama, bewegingsexpressie, muzisch taalgebruik en media komen in enkele klassen in het geheel niet aan bod, tenzij bij tussendoortjes en soms in lessen Nederlands. De leerlingen krijgen weinig of geen kansen om met media-apparaten zelfstandig klank en beeld vast te leggen en te verwerken. De verticale samenhang is zwak. Onderwijzers hebben geen zicht op de verbanden tussen de verschillende graden.



Zij zien die wel binnen de eigen graad. De aandacht voor het muzisch proces, waarbij de impressie via beschouwen aanleiding geeft tot creëren en uitdrukking geven aan de eigen gedachten en gevoelens, heeft nog groeikansen.

De horizontale samenhang tussen muzische vorming en bijvoorbeeld Nederlands of wereldoriëntatie is in enkele klassen sterk.

De mate waarin de leerlingen creatief aan de slag kunnen is leerkrachtafhankelijk. In de meeste klassen wijzen de leerlingenwerkjes voor het domein beeld op voldoende creativiteit en authenticiteit. In sommige hogere klassen hangen nog inkleurwerkjes. De leerlingen krijgen de kans om op de speelplaats op te treden tijdens een free podium. De onderwijzers wonen geregeld met hun leerlingen een culturele voorstelling bij, in of buiten de school. Deze worden echter niet altijd voorbereid of verder verwerkt.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**

In heel wat klassen beantwoordt de effectieve onderwijstijd voor muzische vorming niet aan de minimumnorm van de eigen koepel. Ook vervangen de onderwijzers veel lestijden muzische vorming door andere activiteiten of laten zij de lessen in hun agenda gewoon leeg.

De mate waarin de onderwijzers hun klas of gang als expositieruimte voor leerlingenwerk is leerkrachtafhankelijk.

Sommige onderwijzers werken nog sterk naar model en hanteren een sturende onderwijsstijl. Dit beperkt de creativiteit van de leerlingen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*  
*Leermiddelen*

De onderwijsinspectie stelt dezelfde knelpunten vast als bij wiskunde: het materialenaanbod voor muzische vorming staat niet op punt. Er zijn weinig materialen beschikbaar die de lessen drama de nodige impulsen zouden kunnen geven. Er zijn enkele ritme-instrumenten beschikbaar, maar klankinstrumenten ontbreken. De onderwijzers gebruiken zelden grafische partituren. De leerlingen beschikken in onvoldoende mate over media-apparaten om klank en beeld vast te leggen en te bewerken. De computers zijn onbetrouwbaar. De leerlingen maken er dan ook weinig gebruik van tijdens de lessen muzische vorming.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De meeste onderwijzers zijn nog niet bezig met brede evaluatie. Hoewel enkele onderwijzers een eenvoudige aanzet hebben gegeven, weten velen niet wat het nut van bijvoorbeeld een portfolio is. Zij hebben moeite om muzische kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes te evalueren. Omdat het onderwijsaanbod voor muzische vorming onvolledig en weinig doelgericht is, kan de evaluatie onmogelijk nagaan of alle doelen bereikt werden.

De procesevaluatie is niet in alle klassen ingeburgerd, hoewel enkele onderwijzers tijdens de lesobservatie in hun klas zinvolle tussentijdse en eindevaluatie inschakelden, waarbij de leerlingen vlot aantoonde dat zij deze werkvorm geregeld hanteren.

De onderwijzers hebben een beperkt zicht op de ontwikkeling van muzische talenten.

**Evaluatie**  
**Rapporteringspraktijk**

De onderwijzers rapporteren, zeker in de onderbouw, vooral over de inzet die de leerlingen toonden tijdens de muzische activiteiten. Zij hebben niet de gewoonte om concrete leerplandoelen voorop te stellen en op basis daarvan na te gaan welke kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes de leerling verworven heeft. De meeste rapportgegevens handelen over beeld, en in mindere mate over muziek. De andere domeinen komen bijna nooit aan bod. In enkele klassen rangschikken de onderwijzers thema's als gedrag, werkhouding, leefregels, sociale vaardigheden en netheid en orde eveneens onder muzische vorming. Het rapport is momenteel geen middel om de ontwikkeling van muzische talenten te expliciteren naar de ouders toe.

De onderwijzers geven aan dat ze het rapport willen aanpassen. Dit is echter pas zinvol als eerst nagedacht wordt over de doelgerichtheid, daarna over de brede evaluatie en pas dan over de rapportering.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De leerbegeleiding in functie van dit leergebied is beperkt.

### 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op redelijk systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na maar toch blijven enkele belangrijke aandachtspunten over. Momenteel beschikt de school niet over een overlegorgaan dat de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid behartigt. Recent schakelde de school over naar een ander, groter schoolbestuur. Op overkoepelend niveau is er een comité preventie en bescherming op het werk opgericht, maar er zijn geen vertegenwoordigers van dit schoolteam als lid bij dit comité betrokken. De toiletten voor de volwassenen zijn geïncorporeerd in de sanitaire ruimte van de leerlingen, en de dames en heren beschikken niet over gescheiden toiletten. Een houten podium op de speelplaats is dringend aan herstelling toe om het valgevaar te beperken. De voorgelegde asbestinventaris dateert van 1995, maar sindsdien zijn ingrijpende werken uitgevoerd en werd de inventaris niet geactualiseerd. Een register met de interventies in het kader van de eerste hulp ontbreekt. Bij het schoolbezoek werden ook enkele kleinere knelpunten vastgesteld. Zo sleept een brandwerende deur en ontbreekt een leuning bij de keldertrap. Heel wat rekken, kasten en muren zijn aan een nieuw laagje verf toe. In sommige klassen hangen kabels en touwen op hoofdhoogte. Een kapstok bij de jongste kleuters is niet beveiligd. Glaspartijen in een buitendeur in de vestigingsplaats worden geregeld ingegooid door vandalen. Maatregelen dringen zich op.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt en daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarden                                                                                                                                       |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja   |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | neen |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja   |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                                                | neen |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                                                                          | neen |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ja   |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal                                                 | ja   |
| • het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school                                                                                                                       | ja   |
| • informatie over extra-murosactiviteiten                                                                                                                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                                                                    | ja   |
| • het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen | ja   |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure                                                                                                                                                                                                            | ja   |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                                     | ja   |
| • de afspraken in verband met onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                                                | ja   |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                                                                              | ja   |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten                                                                                                                                                                                                                                 | ja   |
| • de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                                                       | neen |
| • de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien                                  | ja   |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                                                                           | ja   |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                                                                                                                                 | ja   |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                                                                                                                                   | ja   |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                                                                                                                                 | ja   |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                                                                                                                                 | ja   |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                                                                                                                              | ja   |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                                                                                                                                           | ja   |

|                                                                                                                                                                                 |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                     | ja   |
| <b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b> | ja   |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                    | ja   |
| <b>Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                         | ja   |
| <b>Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>     | neen |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                        | neen |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam stelde een uitgebreid prioriteitenplan op, dat mee richting geeft aan de individuele en teamnascholing. Het beschikt echter niet over een samenhangend en goedgekeurd nascholingsplan. De vooropgestelde prioriteiten geven een aanzet tot de formulering van een aantal geoperationaliseerde doelen.
- Ondersteuning** Het schoolteam organiseert geregeld teamnascholingen in functie van de schoolprioriteiten. Ook schakelde het enkele jaren geleden externe deskundigen in, zoals de teamleden van de kunstacademie, die het schoolteam gedurende langere tijd tot zelfs op de werkvloer coachten. De zorg op school kreeg ook de nodige aandacht tijdens de pedagogische studiedagen. Het schoolteam ontwikkelde een schooleigen zorgvisie en bestudeerde het zorgcontinuüm. Experts van de pedagogische begeleidingsdienst en externe specialisten ondersteunen de schoolleiding en de teamleden.

Heel wat teamleden kiezen individuele nascholing die gericht is op de persoonlijke professionalisering in functie van persoonlijke interesses, van knelpunten die zij in hun praktijk ervaren of van thema's die enigszins aansluiten bij de prioriteiten van de school. Sommigen kiezen voor een intensief individueel nascholingstraject, anderen maken veel minder of amper gebruik van de mogelijkheden om zich individueel te professionaliseren. Dit hangt nauw samen met de vaststelling dat de teamleden in opvallend meer of mindere mate veranderings- en vernieuwingsbereid zijn. Een aantal teamleden blijft bewust vasthouden aan gedateerde inzichten over goed onderwijs, wat het groeiproces van de school afremt.

Binnen het schoolteam is de band tussen de parallelleerkrachten het sterkst. Bij de aanvangsbegeleiding voor nieuwe teamleden ligt een groot deel van de verantwoordelijkheid op de schouders van de parallelleerkracht. Tussen de opeenvolgende klassen is de professionele samenwerking zwakker.

Tijdens de personeelsvergaderingen krijgen de teamleden de kans om beknopt iets over de gevolgde nascholingen te vertellen. In een aantal gevallen blijft deze feedback zeer summier. Enkele nascholingen kregen een vervolg omdat sommige teamleden de draad mee oppikten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij nascholingen over rouwverwerking en over rust in de klas. Hierbij waren eigen experts meestal de trekkende krachten.

Sommige werkgroepen behandelen pedagogisch-didactische thema's. Een werkgroep die een grote impact had op de klaspraktijk is de werkgroep verkeer. De leden blijven de aandacht hiervoor voortdurend aanwakkeren. Enkele teamleden volgen muziekles en leren een instrument te bespelen.

Het traject voor muzische vorming dat enkele jaren geleden opgestart werd, was ruim opgevat. Experts van een kunstacademie deelden hun inzichten met de teamleden en gaven een krachtige aanzet voor een evenwichtige klaspraktijk.

Het schoolteam stelt zelf vast dat opgestarte initiatieven snel stilvallen en verwateren. Dit heeft onder meer te maken met het grote aantal prioriteiten dat het schoolteam vooropstelt, de draagkracht en veranderingsbereidheid van het schoolteam en met de moeite die het ondervindt om goede praktijk te borgen. Anders gezegd: het schoolteam initieert heel wat vernieuwingen, maar komt niet tot een diepgaande implementatie en een blijvende incorporatie. Dit schoolteam vormt geen hecht geheel waarbij de neuzen in de zelfde richting wijzen. Het heeft nog niet de gewoonte om duidelijke afspraken te maken, deze te verankeren in het schoolwerkplan en deze nauwgezet na te leven. Recent lukte dat wel toen het schoolteam leerlijnen opbouwde voor onder meer wiskundige initiatie in de kleuterafdeling en voor wiskunde in de lagere afdeling. Maar deze afspraken garanderen niet dat alle teamleden zich hier ook strikt aan houden. Hierdoor blijven er heel wat aspecten bestaan waar het gebrek aan nageleefde afspraken een gelijkgerichte aanpak belemmert. De zogenaamde houvast-fiches zijn een eerste goede aanzet om eenduidige afspraken eenduidig vast te leggen.

Cruciaal in dit verhaal is de blijvende nood aan coaching, opvolging en ondersteuning. De directeur richt de klasbezoeken vooral op de nieuwe teamleden. De opvolging van meer ervaren teamleden is beperkt, uitgezonderd de klasbezoeken die in functie van techniek werden uitgevoerd. De controle van de planningsdocumenten is eveneens beperkt.

Het schoolteam gaf een voorzichtige eerste aanzet in de richting van co- of team teaching, maar aan de basisvoorwaarden van veiligheid, gelijkgerichtheid en gezamenlijke doelgerichtheid is nog niet voldaan. Sommige teamleden staan erop dat de zorgleerkrachten vooral klasextern aan de slag gaan met hun leerlingen, nog vanuit de taakleraar-visie. Andere teamleden werken al vlot samen in de eigen klas. Hospiteren en met en van elkaar leren hebben nog tal van groeikansen. Vroegere muzische ateliers zijn niet voortgezet, waardoor de teamleden de kans missen om complementair les te geven.

**Doeltreffendheid** Het schoolteam denkt vooral tijdens de personeelsvergaderingen na over de gevolgde nascholingen. Het heeft nog niet de gewoonte om de deskundigheidsbevordering systematisch te evalueren en waar nodig bij te sturen. Het ontbreken van een nascholingsplan is een extra drempel.

Het schoolteam ervaart de noodzaak om de deskundigheidsbevordering en de bijhorende prioriteitenplanning constructief-kritisch te benaderen. Een groot aantal teamleden staat open voor de feedback die ze tijdens de doorlichting krijgen. Tijdens de doorlichting merkte de onderwijsinspectie dat teamleden voortdurend mee nadachten over de onderwijspraktijk.

**Ontwikkeling** Een aantal teamleden demonstreert een grote openheid voor vernieuwing en heeft inzicht in de groeipunten van de school. Binnen dit team ligt heel wat individuele expertise klaar, die enkel nog geactiveerd moet worden.

Om de deskundigheidsbevordering optimaal te benutten, dient het schoolteam grondig na te denken over de samenwerking en communicatie binnen de school.

**Inbreuk(en) op regelgeving** De school beschikt niet over een goedgekeurd nascholingsplan. Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 8 mei 2009, art. 8.

## 4.2 Leerbegeleiding

**Doelgerichtheid** Het schoolteam investeerde onder impuls van de directeur, zorgcoördinator en het zorgteam en met specifieke teamnascholing en steun van de pedagogische begeleidingsdienst recent in de opbouw van een schooleigen zorgvisie. De basis van het zorgbeleid is het zorgcontinuüm. Ook is het zorgteam betrokken bij de opstelling van leerlijnen, onder meer voor wiskundige initiatie in de kleuterafdeling.

De zorgcoördinator en het zorgteam focussen zich bij de visieontwikkeling op de concrete noden van de leerlingen.

Zij vertalen de zorgvisie naar concrete doelgerichte zorginitiatieven. Knelpunt hierbij zijn de verschillende en vaak tegengestelde inzichten over leerbegeleiding die binnen het schoolteam leven. Zij gaan van een weinig gedifferentieerde frontale en gestuurde klaswerking met vraaggestuurde klasexterne leerbegeleiding naar een grondige binnenklasdifferentiatie met vormen van pre-teaching, verlengde of verkorte instructie, zelfstandige werkvormen, co-teaching en rolwisselingen.



**Ondersteuning** De school beschikt over een dynamisch en gemotiveerd zorgteam onder de kundige leiding van de zorgcoördinator.

De kleuteronderwijzers volgen de evolutie van de kleuters op met algemene periodieke screenings op basis van de verschillende domeinen van het koepeligen referentiekader. Deze werkwijze verloopt naar eigen zeggen niet zo vlot en is in beperkte mate gebruiksvriendelijk. De teamleden hebben nood aan concretisering. Zij monitoren ook het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Af en toe observeren zij hen op basis van specifieke doelen. De kleuteronderwijzers kunnen groeien door de observaties nog sterker af te stemmen op de vooropgestelde leerplandoelen. De pas aangeleerde techniek van de 'quick scan' leverde de kleuteronderwijzers naar eigen zeggen al waardevolle informatie op.

Het kleuterteam maakte nog geen afspraken over het onderzoek naar en de aanpak van de redzaamheids- en instructietaal in functie van kleuters met talige behoeften zoals anderstalige of taalzwakke kleuters.

Niet alle onderwijzers gaan uit van een grondige foutenanalyse bij de toetsanalyse om de daarop volgende remediëring inhoud te geven. Of teamleden foutenanalyses uitvoeren is leerkrachtafhankelijk.

Sommige teamleden kiezen voor een vraaggestuurde klasexterne leerbegeleiding van de zorgleerkrachten vanuit het taakleraar-concept. Voor klasinterne vormen van co-teaching zijn niet alle geesten rijp. Een aantal teamleden kiest wel voor een intensieve samenwerking met de zorgleerkrachten. Sommige teamleden differentiëren hun onderwijsaanbod volgens leeftijd of bekwaamheid van de leerlingen, anderen hebben daar moeite mee. Ook is de aanwending van gevarieerde zelfstandige werkvormen leerkrachtafhankelijk.

De eerstelijnszorg en de binnenklasdifferentiatie van de klasleerkracht hebben bij een aantal teamleden duidelijke groeikansen. De mate waarin gevarieerde vormen van differentiatie ingeschakeld worden is leerkrachtafhankelijk. Soms kiezen teamleden voor heterogene of homogene groepen. De heterogene groepen dienen om grote klasgroepen te verkleinen, bijvoorbeeld bij arbeidsintensieve activiteiten of lessen. In dat geval geven twee teamleden parallel les. Sommige kleuteronderwijzers ondersteunen de kleuters door in kleine groepjes met hen mee te spelen. Onderwijzers van de lagere afdeling gaan rond in hun klas om individuele leerlingen te helpen. In een aantal gevallen dalen de klasleerkrachten of zorgleerkrachten af naar een concreet aanschouwelijk niveau wanneer dat nodig is.

Een belangrijke vorm van zorgoverleg zijn de zogenaamde klasbabbeldagen, waarbij de zorgleerkracht alle leerlingen van de klas bespreekt met de klasleerkracht. Dit overleg bereidt het multidisciplinair overleg voor, waarbij enkel de leerlingen met een zorgbehoefte besproken worden. Sommige zorgbehoeften worden tamelijk laat gedetecteerd of opgevolgd. Het schoolteam is matig tevreden over de snelheid en de efficiëntie van de CLB-input. De teamleden stemmen hun aanpak af op de adviezen van externe paramedici zoals logopedisten en kinesitherapeuten. Klas- en zorgleerkrachten werken nauw samen met de ouders. Zij kiezen bewust voor een lage drempel. Oudercontacten bereiden zij grondig voor. Zij betrekken leerlingen én ouders actief bij het zorgoverleg. De teamleden informeren de ouders over de aangepaste zorgvisie tijdens oudercontacten.

Voor een aantal kleuters en leerlingen met een uitgesproken zorgbehoefte voorzien de teamleden planmatige leerbegeleiding. Hierbij gaat het schoolteam nog niet voldoende uit van de zorgvraag van de leerling zelf. De meeste zorgvragen hebben betrekking op de klasleerkracht. Ook de zorgvraag van de ouders wordt wanneer zij die stellen opgenomen. De teamleden evalueren het verloop van de planmatige zorg op geregelde tijden. Het zorgteam voorziet gepaste maatregelen voor leerlingen die daar behoefte aan hebben. Zij maken extra materialen aan die de klasleerkracht in de leerbegeleiding inschakelt. Ook klasleerkrachten zorgen voor ondersteuning met bijvoorbeeld onthoudboekjes en –fiches. Opvallend in deze school zijn de initiatieven die het schoolteam ontwikkelt om sterke leerlingen uitdaging op maat te bieden. In enkele gevallen kunnen de leerlingen met de nodige steun vervroegd doorstromen naar een hogere klas. Ook schakelen teamleden sterke leerlingen als minijuf of –meester in bij de klasinterne zorgverlening. Leerlingen die zich op de B-stroom voorbereiden kunnen rekenen op curriculumdifferentiatie, waarbij de klasleerkracht ondersteund door de zorgleerkracht een individueel traject uitwerkt.

De teamleden spannen zich in om het nieuwe elektronische kindvolgsysteem optimaal aan te wenden. Zij leren al doende bij. De bewaarde informatie is relevant en wordt efficiënt gebruikt bij de leerbegeleiding. De behoefte aan rust bij de leerlingen waar meerdere teamleden op alluderen kan mee te maken hebben met de wijze waarop de kleuters en leerlingen zich van de speelplaats naar de klas begeven. Het duurt lang voordat zij hun drukke speeltijdactiviteiten hebben neergelegd en klaar zijn voor concentratie op de klasactiviteiten. Sommige teamleden kiezen voor een sturende onderwijsstijl met lange instructiefasen. Ook dit heeft een effect op de concentratie. Het schoolteam heeft groeikansen om constructief-kritisch te reflecteren op zowel het speelplaats- als klasmanagement.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam als geheel heeft nog niet de gewoonte om de leerbegeleiding systematisch te evalueren en waar nodig bij te sturen. Het zorgteam doet dit wel. De groeikansen liggen vooral in de opstart van een open teamdiscussie over de efficiëntie van de eerstelijnszorg.
- De zorgcoördinator en het zorgteam zetten zich in om de werking van het zorgteam constructief-kritisch te evalueren. Een redelijk aantal kleuteronderwijzers en onderwijzers is klaar om aan deze discussie deel te nemen. Zij tonen een opvallende openheid voor de vaststellingen van de onderwijsinspectie.
- Ontwikkeling** De zorgcoördinator, de zorgleerkrachten en een aantal andere teamleden spannen zich in om zich individueel na te scholen in functie van de leerbegeleiding.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap** De directeur heeft al geruime tijd de leiding in deze school. Hij krijgt ondersteuning van de zorgcoördinator die tegelijk beleidsondersteuner is. Deze denkt mee na over het zorgbeleid en ook over pedagogisch-didactische thema's. Daarnaast fungeert er een kernteam dat door de directeur is samengesteld en alle geledingen van het schoolteam vertegenwoordigt. Dit kernteam werkt nauw samen met de school- en ouderraad, en bewaakt de visieontwikkeling. De directeur leeft voor zijn school, en krijgt van alle teamleden erkenning voor zijn menselijke, empathische aanpak. Hij heeft oog voor het welbevinden van alle teamleden. Hij opteert voor een groeiende participatie. Enkele werkgroepen zijn met organisatorische thema's bezig, andere met pedagogisch-didactische, zoals bijvoorbeeld de werkgroepen in functie van hoekenwerking in de kleuterafdeling, de werkgroep wiskunde en de werkgroep verkeer. De directeur betreft de pedagogische begeleidingsdienst en externe specialisten bij zijn beleid. De keuze voor een dynamisch zorgteam dat mee nadenkt over het zorg- en schoolbeleid gaf het schoolbeleid een extra positieve impuls.

De teamsamenhang staat nog niet op punt. Door de naar verhouding sterke leerlingeninstroom wordt dit schoolteam nog te weinig uitgedaagd om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Hierdoor halen zij niet het maximale uit de mogelijkheden van de leerlingen. Enkele teamleden hebben moeite om mee te gaan in het verhaal van de onderwijsvernieuwing en bieden vanuit een behoudsgezinde reflex weerstand. Zij zijn niet geneigd om de verworven vrijheden op te geven. Anderen willen graag vooruit. Deze verschillen in snelheid belemmeren de ontwikkelingsdynamiek. Afspraken maken en naleven is in deze school geen sinecure. Een minder doorgedreven opvolging van de teamleden in functie van de veranderingstrajecten maakt dat teamleden in feite hun eigen inzicht volgen en de gelijkgerichtheid beperkt is. Dit schoolteam heeft nood aan gezamenlijk gemaakte afspraken die het onderwijsaanbod stroomlijnen en die vastgelegd worden in het schoolwerkplan. Tevens moet de naleving van deze afspraken nauwgezet bewaakt worden. Sommige teamleden zullen hun privileges moeten opgeven en solidair de schouders onder de school zetten. Groeikansen liggen vooral in de verbreding van het mandaat dat de directeur aan bijvoorbeeld de beleidsondersteuner geeft om in zijn opdracht gerichte druk te zetten en dit grote team mee op te volgen en te coachen.

- Visieontwikkeling** De directeur bepaalt in samenspraak met de teamleden de schoolprioriteiten. Onder meer de keuze voor een veelheid aan prioriteiten betekent dat ze oppervlakkig behandeld worden en de effecten ervan langzaamaan verwateren. Dit schoolteam neemt veel hooi op de vork en beschikt over weinig expertise in de systematische en planmatige initiatie, implementatie en incorporatie van onderwijsvernieuwingen. Momenteel stemt het schoolteam zich onder meer af op het verwachte nieuwe leerplan van de eigen koepel, wiskunde en het zorgbeleid. Mede onder impuls van de zorgcoördinator en het zorgteam ontwikkelen de teamleden hierover een schooleigen visie. De visie van het team van de lagere afdeling op het leergebied muzische vorming is onvoldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan en de kerngedachten van de eindtermen. Hier is een inhaalbeweging nodig. Teamleden geven aan dat ze enige druk voelen van de ouders en de secundaire scholen.
- Besluitvorming** De directeur weet zich efficiënt ondersteund door het overleg dat hij met de beleidsondersteuner kan voeren. De communicatie tussen de schoolleiding en de teamleden was tot voor kort een aandachtspunt. Door de gevolgde nascholing en met de ondersteuning van externe experts is deze ondertussen versterkt. Bij gezamenlijke personeelsvergaderingen ligt de betrokkenheid lager en is er minder ruimte voor eigen inbreng en voor de behandeling van pedagogisch-didactische onderwerpen. Tijdens de vergaderingen waarbij de kleuter- en de lagere afdeling afzonderlijk vergaderen en bij de inbreng van onderwerpen door het zorgteam of de pedagogisch-didactische werkgroepen - zoals bijvoorbeeld die voor verkeer en rapport - ligt de betrokkenheid van de teamleden hoger. Informeel overleg krijgt volgens de teamleden een belangrijke plaats. De besprekingen van het zorgteam verlopen efficiënt.
- Kwaliteitszorg** De moeizame borging van onderwijsvernieuwingen hangt samen met de kenmerken van de interne kwaliteitszorg en het gevoerde outputbeleid. Het schoolteam heeft nog niet de gewoonte om samen constructief-(zelf)kritisch te reflecteren op de eigen onderwijskwaliteit en laat heel wat kansen liggen om vanuit outputgegevens vat te krijgen op de sterktes en zwaktes van de eigen onderwijspraktijk. Zowel in de kleuterafdeling als de lagere afdeling zet het schoolteam relatief weinig genormeerde instrumenten in om zicht te krijgen op de ontwikkeling van de kleuters en de vorderingen van de leerlingen. De oudste leerlingen nemen niet deel aan de genormeerde eindtoetsen van de eigen koepel. Ook de analyse van de leerlingvolgsysteemtesten laten de teamleden kansen liggen om op een hoger niveau trends te ontdekken in de leerlingenresultaten. Enkel de leerlingtevredenheid is heel recent in kaart gebracht. Het schoolteam heeft geen zicht op de tevredenheid van ouders en teamleden.

**Talenbeleid** In de kleuterafdeling gaat het schoolteam op een veeleer intuïtieve wijze vooral het actief taalgebruik van de kleuters na. Wanneer ernstige vermoedens zijn van een achterstand voor Nederlands, schakelt het schoolteam het CLB in voor verder onderzoek. In de lagere afdeling gebruikt het schoolteam geen specifieke toetsen of observatie-instrumenten om de taalvaardigheid van de leerlingen systematisch in kaart te brengen. Om meer aandacht te besteden aan de hogere leesvaardigheden, hebben de onderwijzers van de derde graad een nieuw onderwijsleerpakket voor begrijpend lezen ingevoerd. De kwaliteit van het klasmanagement om leerlingen spreekkansen te geven en met elkaar in talige interactie te gaan, is leerkrachtafhankelijk. Sommige onderwijzers organiseren een project waarbij het taalonderwijs een meer functioneel en taakgericht karakter krijgt. Vooral in de vorm van ‘aangepaste maatregelen’ of pre-instructie binnen wiskunde neemt het schoolteam initiatieven om ervoor te zorgen dat niet elke toets een taaltoets wordt. De school heeft nog niet nagedacht over een talenbeleid. Er zijn enkele losstaande initiatieven om de productieve taalvaardigheden meer aan bod te laten komen. Sensibilisering voor vreemde talen gebeurt veeleer intuïtief en sporadisch. Uit het vooronderzoek blijkt dat het schoolteam voor de systematische verwerving van het verplichte leergebied Frans de lat veel te hoog legt en daarmee voorbij gaat aan de uitgangspunten van de decretale eindtermen. Het schoolteam neemt een aantal initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

**GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op een beperkte analyse van data. Het heeft een oppervlakkig beeld van de noden van alle leerlingen. Met een nieuwe screening tracht het schoolteam een zicht te verwerven op de brede ontwikkeling van alle kinderen. Het schoolteam heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het heeft een visie uitgeschreven over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het schoolteam organiseert de acties nog niet vanuit operationele doelen. Uit de acties kunnen weliswaar achterliggende doelen achterhaald worden. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het betreft daar de klasleraren nog niet formeel bij. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van vele teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Inbreuken op de overige<br/>erkenningsvoorwaarden</b> | In vestigingsplaats Lindenboslaan organiseert de school geen volle 28 lestijden van 50 minuten. Decreet Basisonderwijs art. 28 § 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Inbreuken op de<br/>regelgeving</b>                   | <p>De leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar zijn niet geïnformeerd over hun recht op de organisatie van een leerlingenraad.</p> <p>De informatie over de minder scherpe maximumfactuur (over de zes jaren van de lagere afdeling) is niet opgenomen in het schoolreglement.</p> <p>De inhoud van de attesten basisonderwijs (aan leerlingen die geen getuigschrift ontvangen) beantwoordt niet aan de huidige regelgeving.</p> |

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De kleuteronderwijzers zorgen voor een geïntegreerd, kindgericht en uitdagend onderwijsaanbod voor wiskundige initiatie en muzische vorming.
- De onderwijzers zorgen voor een evenwichtig, samenhangend en volledig onderwijsaanbod voor wiskunde, mede op basis van recent gemaakte werkafspraken.
- De teamleden nemen met hun klas geregeld deel aan culturele activiteiten.
- De teamleden creëren in hun klas een veilig en positief klasklimaat.
- De teamleden doen hun uiterste best om zelf voor ontbrekende didactische materialen te zorgen.

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- Het schoolteam schakelt de expertise van de pedagogische begeleidingsdienst en externe experts efficiënt in.
- Een aantal teamleden volgde een intensief individueel nascholingstraject.
- De school beschikt over een dynamisch zorgteam onder leiding van een kundige zorgcoördinator.
- De zorg voor de sterke leerlingen is goed uitgewerkt.
- De teamleden zorgen voor degelijke aangepaste maatregelen voor leerlingen die daar behoefte aan hebben, en voorzien goed uitgewerkte curriculumdifferentiatie voor leerlingen die een eigen leertraject volgen.

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- De directeur neemt zijn opdracht waar vanuit een sterke persoonlijke betrokkenheid op het welzijn van teamleden, leerlingen en ouders en demonstreert empathie en jovialiteit.
- De samenwerking met een beleidsondersteuner, een kernteam en pedagogisch-didactische werkgroepen verbreedt het schoolbeleid.
- Het schoolteam hanteert bewust een lage drempel voor de ouders en betreft hen actief bij het schoolleven.
- Het zorgoverleg tussen zorgcoördinator, zorgleerkracht, klasleerkracht, ouder en kind is goed uitgewerkt.
- De visieontwikkeling in functie van de zorg krijgt een degelijke invulling.



## 6.2 Wat kan de school verbeteren?

### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen het onderwijsaanbod nog sterker afstemmen op de leerplannen en het onderwijsaanbod bewaken.
- De kleuteronderwijzers kunnen zorgen voor een gradueel opgebouwd begrippenkader in functie van wiskundige initiatie en de schooltaal.
- Het materialenaanbod voor wiskundige initiatie, wiskunde en muzische vorming kan afgestemd worden op de verwachtingen van de leerplannen.
- De kleuteronderwijzers kunnen de beschikbare onderwijstijd efficiënter gebruiken.
- De ICT-infrastructuur kan zowel qua hard- als software en internetverbinding op punt gesteld worden zodat teamleden en kinderen hier ongehinderd gebruik van kunnen maken.

### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Sommige teamleden kunnen de frequentie van hun individuele nascholingen in functie van de eigen prioriteiten of die van de school verhogen.
- De teamleden kunnen de multiplicatie van hetgeen zij leerden tijdens een individuele nascholing optimaliseren.
- De teamleden kunnen de juiste omstandigheden scheppen om intensiever met en van elkaar te leren en om de intern aanwezige expertise efficiënter complementair in te schakelen.
- De teamleden kunnen over tal van pedagogisch-didactische aspecten afspraken maken, deze vastleggen en vanuit een gezamenlijke gelijkgerichtheid naleven, zoals bijvoorbeeld over een gradueel opgebouwd wiskundige begrippenkader in de kleuterafdeling, over referentiematen en over werkvormen die de zelfstandigheid en zelfsturing bevorderen in de lagere afdeling.
- De onderwijzers kunnen remediërvorstellen nog beter afstemmen op kwantitatieve en kwalitatieve foutenanalyses.

### Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolleiding kan maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de gemaakte afspraken opgevolgd worden, onder meer met de delegatie van verantwoordelijkheden naar de beleidsondersteuner of andere teamleden.
- De schoolleiding kan maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat het aantal schoolprioriteiten beheersbaar is, dat deze systematisch en planmatig tot op het einde uitgewerkt worden en dat de nieuwe inzichten stevig verankerd worden in de schoolwerking.
- Het schoolteam kan de teamcohesie versterken door vanuit een persoonlijk engagement en een sterke gelijkgerichtheid als team samen te werken.
- De plenaire personeelsvergaderingen kunnen efficiënter en meer gericht op pedagogisch-didactische thema's uitgewerkt worden. De schoolleiding kan de teamleden aanzetten om actiever mee na te denken en te overleggen.
- Het schoolteam kan de interne kwaliteitszorg en het outputbeleid op punt stellen.

### **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De lagere afdeling moet met haar leerlingen de eindtermen van muzische vorming bereiken, zorgen voor een doelgericht, evenwichtig, samenhangend en volledig onderwijsaanbod, over de nodige materialen beschikken en deze adequaat aanwenden. De evaluatie en rapportering dienen op peil gebracht te worden.
- Een aantal aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne moeten volgens de regelgeving en de afspraken binnen het convenant op punt gesteld worden.
- De school moet in de vestigingsplaats Lindenboslaan voldoende onderwijstijd organiseren (28 lestijden van 50 minuten).
- De school moet over een goedgekeurd nascholingsplan beschikken, in overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 8 mei 2009, art. 8.

#### **Wat betreft de regelgeving**

- Het schoolreglement moet aangevuld worden met de informatie over de geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en met informatie over de minder scherpe maximumfactuur.
- De school dient de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar te informeren over de mogelijkheid om een leerlingenraad op te richten.

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
  - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden** omwille van  
In de vestigingsplaats Lindenboslaan organiseert de school minder dan 28 lestijden van 50 minuten (Decreet Basisonderwijs, art. 28 §1).

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-04-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018 ), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

### GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar zijn niet geïnformeerd over hun recht op de organisatie van een leerlingenraad.

De informatie over de minder scherpe maximumfactuur (over de zes jaren van de lagere afdeling) is niet opgenomen in het schoolreglement.

De inhoud van de attesten basisonderwijs (aan leerlingen die geen getuigschrift ontvangen) beantwoordt niet aan de huidige regelgeving.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-04-2020** opnieuw een controle uit.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
|                                                                   |                                    |
| <b>Frans DE BIE</b><br>de inspecteur-verslaggever                 | <b>Dirk COECK</b><br>de directeur  |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                    |